

LAPONSKA KRV

(Sameblod)

OSNOVNE INFORMACIJE

Zemlja i godina proizvodnje: Švedska, 2016.

Trajanje filma: 110'

Filmski rod: igrani

Filmski žanr: drama, povijesni

Režija: Amanda Kernell

Scenarij: Amanda Kernell

Producent: Lars G. Lindström

Kamera: Sophia Olsson

Montaža: Anders Skov

Oblikovanje zvuka: Karl Camnert, Anders Degerberg, Brian Dyrby, Mira Falk

Glazba: Kristian Eidnes Andersen

Kostimografija: Viktoria Mattila, Sara Svonni

Uloge: Lene Cecilia Sparrok, Hanna Alström, Anders Berg, ...

Produkcijske kuće: Nordisk Film Production Sverige AB, Bautafilm, AB Digipilot A/S, Nordisk Film Production A/S

Najava filma: <https://www.youtube.com/watch?v=4Y3xkshwLM>

Prikladno za uzrast: I. – IV. razred SŠ

Korelacija s nastavnim predmetima: hrvatski jezik, povijest, geografija, sociologija, psihologija, filozofija, etika, vjeronauk

Teme za raspravu: drama, povijest, Švedska, laponska kultura, promjena, diskriminacija, psihološka okrutnost, kulturalni identiteti i kulturalne različitosti, promjena, prilagođavanje, kriza identiteta, odrastanje, život u internatu, školovanje

Nagrade i festivali:

- BZN International Film Festival 2018
- Fargo Film Festival 2018
- Guldbagge Awards 2018
- Göteborg Film Festival 2017
- Hamburg Film Festival 2016
- Minneapolis St. Paul International Film Festival 2017
- Sydney Film Festival 2017
- Venice Film Festival 2016
- Tokyo International Film Festival 2016

I mnogi drugi...

Kratki sadržaj

Priča o odrastanju u Švedskoj 1930-ih. Četrnaestogodišnja Elle Marja i njezina sestra Njenna žive u obitelji Laponaca (Saamija), naroda koji njeguje vlastite tradicije i način života. Kada ih pošalju u internat namijenjen samo djeci Laponaca, njih dvije suočit će se s grubom stvarnošću rasizma i diskriminacije švedskog društva koje ih percipira kao inferiorne i drukčije. Podvrgnuta ponižavajućim fizikalnim pregledima i dobacivanjima lokalnih stanovnika, preneražena Elle Marja počne sanjariti o boljem životu te se svim silama trudi asimilirati i usvojiti švedski jezik. Njezina se sestra pak još odlučnije okreće prema laponskim običajima i nasljeđu. Film je premijerno prikazan na Danima autora u Veneciji gdje je osvojio nagradu FEDEORA i Europa Cinemas Label.

REDATELJICA

Amanda Kernell (9. rujan 1986.) je švedska južnolaponska redateljica i scenaristica rođena u Umeåu. Najpoznatija je po filmu *Laponska krv*, koji je osvojio brojne nagrade. U ranim tinejdžerskim godinama posvetila se glumi i režiji unutar općinskog kazališta. Majka joj je Šveđanka, ali kroz oca je razvila korijene u kulturi Laponaca. Između ostalog, radila je kao filmska pedagoginja u okrugu Västerbotten te je glumila u filmu *Maison* (2007). U razdoblju od 2009. do 2013. godine Kernell je pohađala i diplomirala na Danskoj nacionalnoj filmskoj školi u Kopenhagenu. Trenutno boravi u Kopenhagenu gdje, osim režiranja filmova, radi i kao predavačica filmske režije.

RIJEČI REDATELJICE

Tko bih bila da sam odrastala u drugoj obitelji? Pretpostavljam da je to bilo jedno od pitanja koje sam sebi postavila u filmu. Koliko vas to definira; obitelj u kojoj ste se rodili, tijelo u kojem ste rođeni, mjesto u kojem ste se rodili? I koliko se od toga možeš osloboditi?

Željela sam pronaći dvije sestre koje su odrasle uz stado sobova jer sam htjela da mogu koristiti nož i savladati velike sobove kao što to Lene Cecilia čini do kraja. Morali smo odabrati djevojke koje se nisu plašile. Željela sam pronaći Katniss Everdeen iz Laponije i mislim da sam uspjela u tome.

Zaista sam razmišljala o generaciji svojih djedova i baka i svim tim ženama u mojoj obitelji jer su tako snažne. Nikad se ne slome. Moj otac je uvijek govorio da su napravljene od titana. One su takve borkinje, ali imaju i tihi integritet. Iako film govori o sramu, željela sam nekoga poput Elle Marje koja istovremeno ima tu snagu i dostojanstvo.

Ovo je film o odrastanju i pokušaju prilagodbe. A ako se promijenite da biste se uklopili, vole li vas zaista ljudi ili im se sviđa netko za koga misle da ste vi, ali zapravo niste vi? Što onda radite sa sramom, tajnama i lažima? To je vrlo univerzalno.

U mojoj obitelji ima nekoliko starijih ljudi koji zaista ne žele imati nikakve veze s Laponcima, ne vole ih i govore ružne stvari o njima. Za neke od tih ljudi, laponski jezik je bio njihov prvi, materinji jezik. Ali sada imaju drugo ime, oni su netko drugi, oni su Šveđani. Dakle, postoji sramota ili ponos, ovisno o tome s kim ste. Uvijek sam se pitala što će se dogoditi ako prekinete svoje laponske veze? Možemo li stvarno postati netko drugi?

U švedskom društvu nema mnogo saznanja o laponskoj kulturi. O Laponcima se ne uči u školama, osim ako niste imali učitelja koji želi o tome razgovarati. Prijatelji s kojima sam odrastala rekli bi da nisu upoznali Laponce, osim mene i mog oca. Sigurna sam da jesu, no oni to jednostavno ne znaju. Neki misle: „Oh, oni negdje žive u planinama, ili su možda u šatorima.“ Ali mi smo posvuda. Osjećam veliku odgovornost da nešto učinim u vezi s tim. Još kao dijete sam željela riješiti ovaj sukob u svojoj obitelji i oduzeti sram i krivnju, tajne i tišinu. Željela sam da se ljudi ponovno ujedine i željela sam da se to dogodi prije nego što starija generacija umre. Kako to u stvarnom životu nisam mogla, učinila sam to kroz fikciju.

Film je dijelom autobiografski. Bila sam tinejdžerka Laponka, bježala sam od kuće i lagala o nekim stvarima. Ali puno toga je i iz intervjua. Intervjuirala sam ljude koji su otišli i koji sada žive u Stockholmu, a svoju djecu nisu podučavali laponskom jeziku te ne žele nositi laponsku odjeću. Neki od njih su potpuno promijenili identitet i o tome ne mogu govoriti. Ali one koji su htjeli razgovarati sam pitala što im nedostaje i kako je bilo sjediti na livadi sa mirnim sobovima oko vas, uz koje i vi osjećate mir. Također, razgovarali smo o onome što najviše boli u školi. Jedan od Laponaca mi je rekao da mu je školski kolega prerezao uho, na način na koji označavaju sobove te sam taj dio stavila u film. Film je, naravno, i fikcija. Nisam željela snimati edukativni film o Laponcima. Htjela sam da to bude priča o odrastanju.

Dijelovi intervjua preuzeti sa <https://www.latimes.com/entertainment/movies/la-et-mn-sami-blood-amanda-kernell-20170701-story.html> i
<https://nofilmschool.com/2017/06/sami-blood-amanda-kernell>

RIJEČI KRITKE

Ono što nosi film je odlična gluma Lene Ceciliae Sparrok, kojoj je ovo prva uloga na filmu, te odlična režija i scenarij koji potpisuje Kernell. Vrlo je ganutljivo gledati iskustvo djevojke kojoj nametnuti sram stvara osjećaj prijezira prema vlastitoj kulturi, toliko da ju je spremna u potpunosti odbaciti, nesvjesna da time napušta i dio sebe. Ovaj je film više od osobne priče o teškom odrastanju jedne djevojke, ovo je politička priča o borbi jednog naroda, o netoleranciji većine prema drugačijem načinu života manjine, ovo je priča i putovanje kroz ne baš hvalevrijednu povijest zemlje koja se često spominje kao uzor blagostanja i humanosti.

monitor.hr

„Laponska krv“ je izvanredan prikaz osjećaja bespomoćnosti s kojim se suočavaju manjine pri svakom pokušaju uspostavljanja ravnopravnog kontakta s većinskim stanovništvom, kao i internalizacije mržnje prema vlastitom narodu, nametnute od strane dominantne kulture. Njegova se vrijednost vidi i u osvojenoj nagradi LUX, dodijeljenoj od strane Europskog parlamenta te nominaciji za filmsku nagradu nordijskog vijeća.

Fran Radonić Mayr, phralipen.hr

PRIJEDLOG OBRADE FILMA NA SATU

O FILMU

Prvih 10 minuta filma (i dio kraja) se događa u sadašnjem vremenu te dolazi izravno iz kratkog filma *Stoerre Vaerie* (2015.) redateljice Amande Kernell. *Stoerre Vaerie* je njezin prvi film s laponskom tematikom, a nominiran je za nagradu žirija za kratki film na filmskom festivalu u Sundanceu. Na početku filma vidimo 78-godišnju Elle Marju (koja se sada naziva Christina) kako dolazi sa svojim sinom Olleom i unukom Sannom na sprovod mlađe sestre Njenne. Elle Marja ne želi biti tamo; ne voli Laponce, naziva ih lopovima i lažljivcima, a iako joj je laponski jezik materinji, ona ga odbija govoriti i pretvara se da ga ne razumije. Čak odbija provesti noć u obiteljskoj kući svoje pokojne sestre te bi se radije prijavila u hotel. Zatim nas film vraća u prošlost kako bi pojasnio Elle Marjino odrastanje, ali i karakter.

Većina ovog filma smještena je u prošlosti, a radnja se odvija u Švedskoj 1930-ih godina. U fokusu je glavni lik, tada 14-godišnja djevojčica Elle Marja koja sa svojom mlađom sestrom Njennom biva poslana u nomadsku školu. Riječ je o internatu za laponsku djecu, gdje se uče švedskom jeziku i osnovnim vještinama, ali i inferiornosti Laponaca. Pričanje laponskim jezikom, čak i samo izvan učionice, rezultira batinama. Elle Marjin osjećaj otuđenosti se u školi samo pojačava, osobito kada znanstvenici s Državnog instituta za rasnu biologiju dođu u školu kako bi potkrijepili svoje rasističke teorije mjerenjem i fotografiranjem laponske djece i to u prisustvu ostalih, pa tako i učitelja i dječaka iz susjedstva. Ponižena i frustrirana situacijom Elle Marja odlučuje pobjeći iz škole i grada te zanijekati vlastito porijeklo i baštinu.

Prvu priliku za bijeg vidi pomoću Niklasa, mladića iz Uppsale, koji je prvi koji joj se obratio kao da nije Laponka nego ljudsko biće. Shvativši njegov poziv za Uppsalu jako ozbiljno, možda i ozbiljnije nego što treba, Elle Marja, sada već sa svojim novim identitetom mu se pojavljuje na vratima. No nepovjerenje Niklasovih roditelja prema njoj kao Laponki, poljulja njihov odnos. Svaki puta kada se otkrije njezino porijeklo, Elle Marja doživljava navalu srama, te biva sve odlučnija zakopati sve dokaze da je ikada bila Laponka. Elle Marja ne odustaje od svoje namjere da dobije *pravo*, a ne osnovno obrazovanje te da se odseli u neki od švedskih gradova i živi kao Šveđanka.

FILMSKI ROD I ŽANR

Ovaj film je po svom rodu igrani film, po trajanju dugometražni, a po žanru drama. **Dramski film (drama) je filmski žanr koji ponajviše ovisi o unutarnjem razvoju realističnih likova koji se suočavaju s emocionalnim temama. Okosnica drame je radnja koja je obilježena sukobom.** Sukob u ovom smislu obuhvaća širok spektar značenja: od izravnih tjelesnih obračuna (obračuna raznolikim oružjem s potencijalno kobnim posljedicama), preko svađa (dijaloških, verbalno-gestualnih sukoba) pa do psihičkih borbi koje ljudi mogu voditi s bogovima, sa svojom egzistencijalnom situacijom, sa savješću, sa svojim i tuđim nazorima koji ih nagone ili sputavaju itd. Dramske teme stavljaju likove u sukob s njima samima, drugima, društvom pa čak i prirodnim fenomenima. **Upućivanje na sukob upozorava na činjenicu da su nam zanimljive (uglavnom i autorima i gledateljima) one radnje i zbivanja u kojima se javljaju neki nesvakidašnji problemi koji ugrožavaju sudionike zahvaćene njima.** Osim sukoba, bitnu ulogu u drami ima i nošenje s problemom te nam ono privlači pažnju i čini zbivanja u filmu vrijednim gledanja i interpretiranja. **Dramska radnja je ujedno i priča vrijedna pričanja i predočavanja.**

Ovaj filmski žanr u suprotnosti je s akcijskim filmom, koji se oslanja na dinamičnu akciju i fizički sukob, ali i na površnu karakterizaciju. **Svi filmski žanrovi mogu uključivati dramske elemente, ali najčešće se filmovi koji se smatraju dramskim fokusiraju uglavnom na dramu glavnog sukoba.** Dramski film uključuje veliki spektar podžanrova, kao što su: povijesna, kriminalistička, romantična, biografska, humorna ili obiteljska drama te tragedija ili melodrama.

Film *Laponska krv* je žanrovski definiran kao drama, a podžanrovski se može svrstati u **povijesnu dramu** i **film o odrastanju**. Povijesna drama jer se film odnosi na povijesnu i društvenu situaciju određenog doba (tretiranje naroda Saami/Laponaca u Švedskoj 30-ih godina prošloga stoljeća), što je uveliko utjecalo na taj narod, pa tako i pojedince poput Elle Marje, lika koji je u fokusu. Također film govori o odrastanju, usredotočen je i na psihološki i moralni rast ili prijelaz protagonista iz mladosti u odraslu dob. Osobni rast i promjene važna su karakteristike ovog podžanra, koji se više oslanja na dijalog i emocionalne odgovore te je priča većinom ispričana u **flashbacku**, što imamo i u primjeru ovoga filma. Prikazana je sadašnjost na početku filma te se potom radnja vraća u prošlost, kako bi se objasnila trenutna radnja u priči. **Flashback se često koristi kako bi pojasnio povijest nekog događaja ili odnosa likova, te im ponudio ključnu podlogu.** (U filmovima, kako bi se dočarao taj prijelaz u priči, povremeno se koriste razne tehnike, kao što su namjerno zamagljena slika ili njeni rubovi, drugačija boja fotografije ili korištenje titlova kako bi se naznačila godina u kojoj se ta sekvenca odigrava.)

POVIJESNI I DRUŠTVENI KONTEKST LAPONSKOG/SAAMI NARODA

NOMADSKI ŽIVOT I KULTURA

Laponija je područje unutar arktičkog kruga na europskom ledenom sjeveru, gdje polarni krug siječe najsjevernije krajeve Norveške, Švedske, Finske i Rusije. To je zemlja čiji narod ima vlastiti jezik i kulturu, ali ne i državu. No, to im ne smeta jer Laponci (na švedskom: nomadi) ili Saami, kako se sami nazivaju, slobodno krstare tim šumovitim i krševitim krajevima. Jedina volja koju poštuju i slijede jest volja njihovih stada sobova.

O prošlosti Laponaca se ne zna mnogo. Arheolozi su zaključili da su se Laponci u Skandinaviju doselili s prostora Urala na kraju ledenog doba, prateći krda divljih sobova koja su se povlačila na sjever, usporedno s povlačenjem leda. Još otada Laponci prate sobove. Tisućama godina bavili su se samo lovom na te velike jelene, i to uz pomoć koplja, toljaga i zamki. Promjena se zbilila oko 400. godine p.n.e. kada se u sjevernoj Europi pogoršala klima, a to ih je navelo da se prihvate pripitomljavanja sobova, jer lovom više nisu mogli osigurati dovoljno hrane. Tako su od lovaca nastali pastiri. Svaka obiteljska skupina, zvana site, pripitomila je vlastito stado sobova s kojim je putovala u potrazi za ispašom, sljedeći promjene godišnjih doba. Godišnji kalendar Laponaca ravna se prema seobama sobova – tako laponska godina ima čak osim umjesto četiri godišnja doba.

U proljeće, ljeto, jesen i zimu oni žive manje-više na jednome mjestu. No, u međurazdobljima neprekidno su u pokretu. Prva godišnja seoba počinje početkom proljeća – u svibnju. Obično se zajedno seli nekoliko obitelji i njihovih stada. Tako si mogu bolje pomagati na dugom putu jer svaka skupina prosječno vodi čak 1500 sobova. Kada stado zastane radi odmora, obitelji postavljaju šatore, zvani kati, koji su načinjeni od gruboga navoštenog platna. Dolaskom ljeta dan postaje sve dulji sve dok ne počne trajati puna 24 sata. To *ponoćno sunce* dobro dođe Laponcima jer je ljeto kratko, a oni imaju mnogo posla: beru jestive biljke te love i suše ribe. Ipak, većina poslova vezana je uz sobove jer od njih Laponci žive. Od njih dobivaju većinu hrane, a za odjeću je najbitnija sobova koža.

Arktičko je ljeto kratko i kada se počne približavati njegov kraj, sobovi postanu nemirni, a to je znak za povratak na jug. Stada se vraćaju istim putem kojim su i došla. Nakon dolaska u južne nizine Laponci sobove zatvaraju u korale gdje uz pomoć lasa razdvajaju obiteljska stada. Kada je odabir završen, Laponci se sele u stalna zimska boravišta. Tada idu i u gradove, na tržnice, gdje prodaju sobove, rukotvorine te se opskrbljuju za zimske dane. Priređuju utrke sobovskih saonica, a zima je i doba za ženidbu, stoga se tada po cijeloj Laponiji razliježe zvuk zvona. Tako taj plemeniti nomadski narod, odan životu predaka, čeka da im novo godišnje doba donese poziv visokih planina. Kada mu se velika stada sobova ponovno odazovu, slijedit će ih i njihovi gospodari.

Narod ima bogatu tradiciju i kulturu, između ostalog, bave se ribolovom, uzgojem sobova, a posebnost je njihov jezik (koji polako izumire) te tradicionalna pjesma joik. Iako je riječ o autohtonom stanovništvu na tom prostoru, kao što su to primjerice Indijanci u Americi, Laponci trpe užasnu diskriminaciju dominantnih kultura koja traje do današnjih dana. Tek u 90-ima Norveška, Švedska i Rusija priznale su Laponcima status starosjedioca, Finska još uvijek nije, a rezultat dugogodišnje borbe je činjenica da su u svim zemljama njihova prava zaštićena zakonom, te imaju svoj parlament.

Upravo o problemu diskriminacije laponskog naroda govori film *Laponska krv*, posebice se fokusirajući na rasizam švedske države 1930-ih godina prema pripadnicima toga naroda. Redateljica Amanda Kernell i sama je iskusila diskriminaciju, naime, njezin je otac Laponac, a majka Šveđanka. Laponci su u to vrijeme morali pohađati švedske škole u kojima im se nametao švedski jezik i kultura, no nakon toga nije im bilo omogućeno daljnje obrazovanje pod objašnjenjem da su *njihovi mozgovi premali i da nisu sposobni shvatiti gradivo*. Vlasti su ih tako držale na jednom mjestu, izolirane, smatrajući ih jedino dobrim da se bave životinjama.

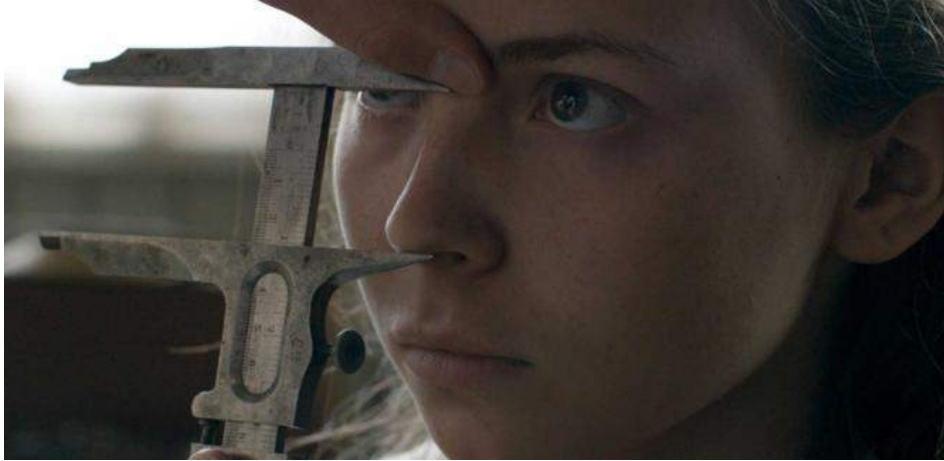
Laponski/Saami narod u narodnoj nošnji (preuzeto sa <https://sweden.se/society/sami-in-sweden/>)

PRIKAZ U FILMSKOJ PRODUKCIJI

Tijekom dvadesetog stoljeća, Laponci su prikazivani kao divljaci kroz *švedske* oči u mnogim filmskim produkcijama. Tada je švedsko društvo općenito Laponce smatralo inferiornim, manje inteligentnim i nesposobnim za preživljavanje u civiliziranom gradu. S jedne strane, oni su stalno pokušavali asimilirati ljude Laponaca, ali s druge strane, vjerovali su da ih se treba izdvojiti i da trebaju ostati u svome tradicionalnom načinu života, tako da nikad nisu prestali naglašavati razliku među njima.

Prema Monici Kim Mecsei (Norveško sveučilište za znanost i tehnologiju), u proteklom desetljećima svjedočili smo promjeni prikaza laponske kulture u kinu, iz autsajderske perspektive u insajdersku. *Laponska krv* je upravo takav primjer. Usredotočena je na mladost laponske djevojke Elle Marje koja pripovijeda svoju priču o tome kako je postala netko drugi. **Suočeni s rasizmom, neki se odlučuju izolirati u vlastitoj kulturi, dok se drugi odlučuju priključiti većini. Elle Marja i njezina sestra Njenna nalaze se u istoj situaciji, ali donose potpuno različite odluke.** Elle Marja želi biti *normalna Šveđanka*, dok se Njenna ponosi svojom laponskom krvi, odbijajući se promijeniti. To su **dva su tipična stava prema novoj kulturi; biti izoliran ili biti asimiliran.** *Laponska krv* ne donosi vrijednosne sudove o opcijama, već taj fenomen predstavlja publici. Nijedno od njih nije pogrešno niti ispravno. Mladi domoroci suočavaju se s krizom identiteta koja je bila, jest i može biti univerzalni problem u cijelom svijetu.

PITANJA I ZADACI ZA UČENIKE/CE

Nakon gledanja filma i emocionalne stanke učenika, nastavnici/ce bi trebali izdvojiti osnovne teme koje se prožimaju kroz film: drama, povijest, Švedska, laponska kultura, Saami narod, promjena, diskriminacija, psihološka okrutnost, kulturalni identiteti i kulturalne različitosti, promjena, prilagođavanje, kriza identiteta, odrastanje, život u internatu, školovanje. Potom je potrebno upitati učenike/ce kako ih se dojmio film, što im se svidjelo u filmu, a što nije, je li im priča bila zanimljiva te da li bi ga preporučiti svojim prijateljima i prijateljicama. Nakon što iznesu svoje doživljaje, uslijedila bi istraživačka rasprava kroz niz pitanja i tema koje nameće ovaj film, s time da nastavnici/e pitanja i zadatke trebaju prilagoditi ovisno o dobi učenika/ca.

- U kojoj se zemlji odvija radnja filma? Koji vremenski period obuhvaća?
- Iz čije je perspektive ispričana priča?
- O kojoj tematici govori film?
- Nudi li film realističan prikaz stvarnosti? Vjerujete li onome što ste vidjeli na filmu? Ima li u filmu mjesta za fantaziju? Što vam je izgledalo nestvarno?
- Većina priča, bilo da je riječ o romanu, filmu ili stripu, sastoji se od svojeg početka, sredine i kraja. Na koliko dijelova možemo podijeliti filmsku priču? Koji su prijelomni trenuci u ovom filmu? Odredite redoslijed događaja i svakom dijelu filmske priče pridajte naslov.
- Kojem žanru ovaj film pripada? A podžanru? Obrazložite.
- Osim priče o odrastanju, *Laponska krv* je film o povijesti jednog naroda i bijegu. Prikazuje li film realne situacije ili ne? Ima li nekog uljepšavanja u filmu?

- Koje vrste filmskih planova dominiraju filmom? Zašto su likovi često prikazivani u krupnom ili blizu planu? Kako to utječe na gledatelja?
- Koji vam je prizor bio najupečatljiviji u filmu? Što se u njemu događa? Koje je njegovo značenje? Na koji način redateljica filma pokazuje ono što likovi misle i osjećaju? Koja filmska izražajna sredstva koristi?
- Kako film započinje? Kako 78-godišnja Christina (Elle Marja) reagira na povratak u Laponiju i Laponce?
- Što je flashback?
- Laponski jezik je jedan od onih koji izumire. Zašto? Zna li još koji primjer takvih jezika?
- S kime živi Elle Marja? Kakva je Njenna u odnosu na Elle Marju?
- Što je joik? ? Opišite scenu s joikanjem iz filma, kada Niklasovi prijatelji nagovaraju Elle Marju da joika. Prokomentirajte scenu. Kakve je emocije u vama ta scena pobudila?
- Kako Niklasovi roditelji reagiraju na Elle Marju?
- Definirajte diskriminaciju. Što ste naučili o Saami/laponskom narodu i kulturi iz filma? Jeste li čuli za njih ranije?
- Gdje se nalazi Laponija? Kakva je klima i kakva su godišnja doba u tom dijelu zemlje?
- Kakva je gluma u filmu? Djeluju li vam glumci u filmu prirodno? Jesu li uvjerljivi?
- Koja je po vama glavna pouka filma?
- Kakva je glazba u filmu? Kakav ugođaj stvara? U kojoj mjeri se pojavljuje na filmu? (jako malo) Što je pak s tišinom i ostalim zvukovima? Čemu pridonose? (autentičnosti)
- Koji vam je prizor bio najupečatljiviji ili najnapetiji?
- Kako film završava? Je li vas iznenadio kraj filma?
- Kojom biste ocjenom od 1 do 5 ocijenili ovaj film? Obrazložite svoju ocjenu i napišite kritiku odgledanog filma koja će se sastojati od kratkog sinopsisa, analize, vlastitog dojma, mišljenja i ocjene.

IZVORI

- <https://www.imdb.com/title/tt5287168/>
- <http://2017.zff.hr/movies/laponska-krv/>
- <https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?ID=35434>
- <https://nordicpoint.net/finska/regije-i-gradovi/laponija/saami-gospodari-sobova/>
- <https://www.jutarnji.hr/kultura/film-i-tv/nametnuti-sram-i-bijeli-kolonijalizam-na-sjeveru-europe-laponska-krv-svedske-redateljice-amande-kernell-jedan-je-od-najzanimljivijih-na-zff-u/6758760/>
- https://en.wikipedia.org/wiki/Amanda_Kernell
- <https://www.latimes.com/entertainment/movies/la-et-mn-sami-blood-amanda-kernell-20170701-story.html>
- <https://nofilmschool.com/2017/06/sami-blood-amanda-kernell>
- <https://www.monitor.hr/laponska-krv-prica-o-narodu-saami-i-diskriminaciji-koju-su-trpili-od-svedske-2/>
- <https://lupiga.com/filmovi/laponska-krv-prezir-prema-tradiciji-vlastitog-naroda>
- https://en.wikipedia.org/wiki/Coming-of-age_story
- <http://www.filmsite.org/dramafilms.html>
- <https://sh.wikipedia.org/wiki/Flashback>
- https://en.wikipedia.org/wiki/Sami_Blood
- <https://nordicpoint.net/finska/regije-i-gradovi/laponija/saami-gospodari-sobova/>

Rezervacije termina i dodatne informacije: Alice Borina, koordinatorica FUŠ-a
099 493 8354 / fus@kinovalli.net

Filmska ponuda i dodatne informacije: Tanja Miličić, voditeljica Kina Valli
052 222 703 / info@kinovalli.net

Edukativni materijali: Tamara Zec

Kako bi Kino Valli poboljšalo produkciju kvalitetnih filmskih naslova za djecu i mlade, voljeli bismo dobiti i povratnu informaciju učenika/ica, učitelja/ica i profesora/ica. Svoje osvrte i razmišljanja možete nam slati na fus@kinovalli.net.

Projekt FUŠ realiziran je uz potporu:

Ožujak 2020.